

Längs vägen till Jerusalem

L2009:4773, 4291 och 4940
RAÄ Östra Harg 88:2. 57:1 resp 112:1

Idingstad 1:22

Östra Hargs socken

Linköpings kommun

Östergötlands län

Roger Lundgren

Tekniska och administrativa uppgifter

Fastighet	Idingstad 1:22
Socken/stad	Östra Harg
Kommun	Linköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	L2009:4773, 4291 & 4940 (RAÄ Östra Harg 88:2, 57:1 resp 112:1)
Digitala fastighetskartans blad	64F 8e SV
Koordinat (N/E)	6482715, 541900
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH2000
Mätteknik	Digital GNSS
Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
Länsstyrelsens dnr	431-11577-2020
Länsstyrelsens handläggare	Tom Carlsson
ÖM dnr	340/20
ÖM projektnr	001658
ÖM Intrasisnr	-
Ärendeid Fornreg	202001351
Beställare	Länsstyrelsen Östergötland
Kostnadsansvarig	ONE Nordic AB
Projektledare	Roger Lundgren
Personal	-
Fältarbetstid	2020-10-20
Totalt undersöktes	ca 110 löpmeter
Fynd	-
Foto	Digitala
Analyser	-
Grafik	Roger Lundgren
Renritning	-
Grafisk form	Lasse Norr

Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands museum.

Ur allmänt kartmaterial
ISSN 1403-9273

© Lantmäteriverket MS2008/06551
Rapport 2020:40 © Östergötlands museum

Längs vägen till Jerusalem

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Antikvarisk bakgrund.....	4
Syfte och metod.....	5
Resultat	6
Referenser	8

Omslagsbild: Söschakt S279 i åkermarken längs vägen till Jerusalem.

ÖSTERGÖTLANDS MUSEUM

ARKEOLOGI OCH BYGGNADSVÅRD

Box 232 • 581 02 Linköping • 013 - 23 03 00 • www.ostergotlandsmuseum.se

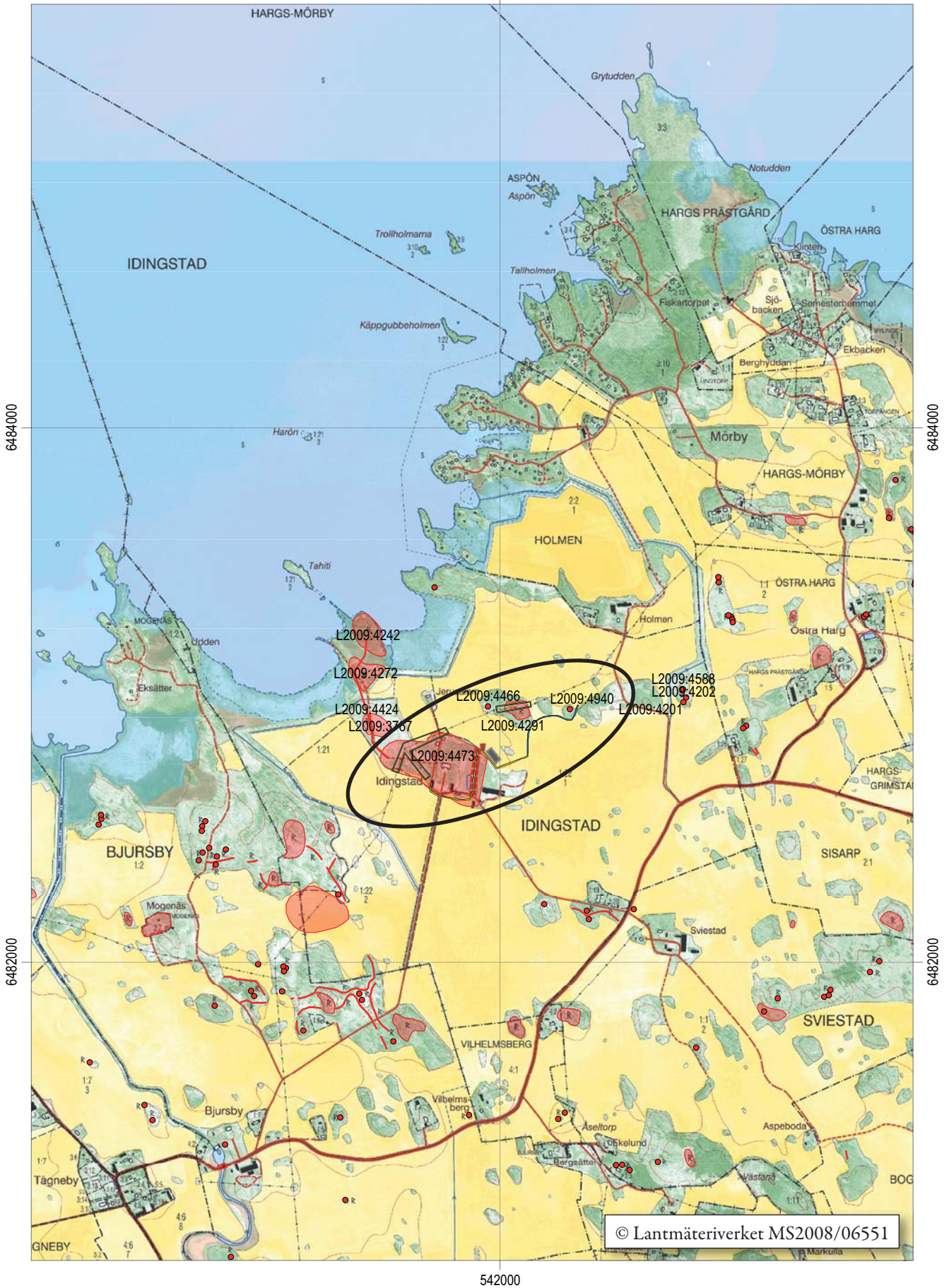
Sammanfattning

Östergötlands museum har under oktober månad år 2020 utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning på fastigheten Idingstad 1:22 i Östra Hargs socken, Linköpings kommun, Östergötland. Undersökningen genomfördes med anledning av att schaktnings- och raseringsarbete skulle utföras inom och intill forn- och kulturlämningarna L2009:4773, 4291 & 4940 (RAÄ Östra Harg 88:2, 57:1 resp 112:1).

Vid undersökningen påträffades inget av arkeologiskt intresse.

Roger Lundgren
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:20 000.

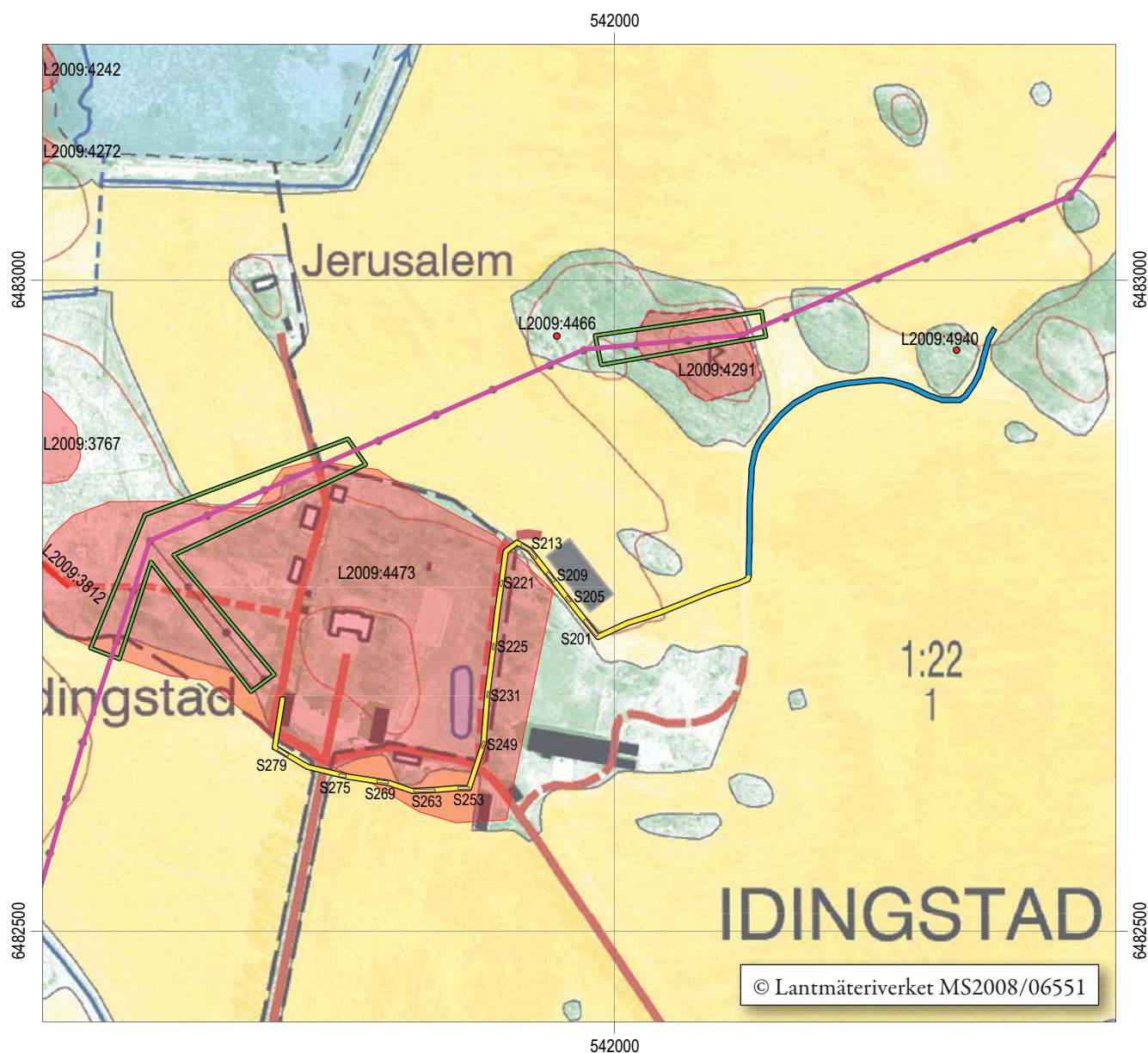
Inledning

Östergötlands museum utförde under oktober månad år 2020 en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning på fastigheten Idingstad 1:22 i Östra Hargs socken, Linköpings kommun, Östergötland. Undersökningen genomfördes med anledning av att en befintlig luftburen elledning skulle ersättas med en markbunden kabel och att schaktnings- samt raseringsarbete därför skulle komma att utföras inom bytomten L2009:4773 (RAÄ Östra Harg 88:2) och inom fornlämningsområdet för gravfältet L2009:4291 (RAÄ Östra Harg 57:1). Schaktningsarbete skulle även utföras nära intill den stensättningsliknande lämningen L2009:4940 (RAÄ Östra Harg 112:1).

Undersökningen genomfördes efter beslut av Länsstyrelsen Östergötland och bekostades av ONE Nordic AB. Ansvarig för undersökningen var antikvarie Roger Lundgren, vilken även svarar för denna rapport.

Antikvarisk bakgrund

Idingstad är beläget på sjön Roxens södra sida. Landskapet består till största delen av utdikad åkermark bruten av talrika impediment och enstaka lite större höjdparter. Området är rikt på fornlämningar från flertalet historiska perioder. De kända lämningarna återfinns uteslutande på lite högre liggande mark.

Figur 3. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Den blå delen av schaktsträckan grävdes utan antikvarisk närvaro. Gröna polygoner markerar rasering av ledningsstolpar inom fornlämning. Skala 1:5000.

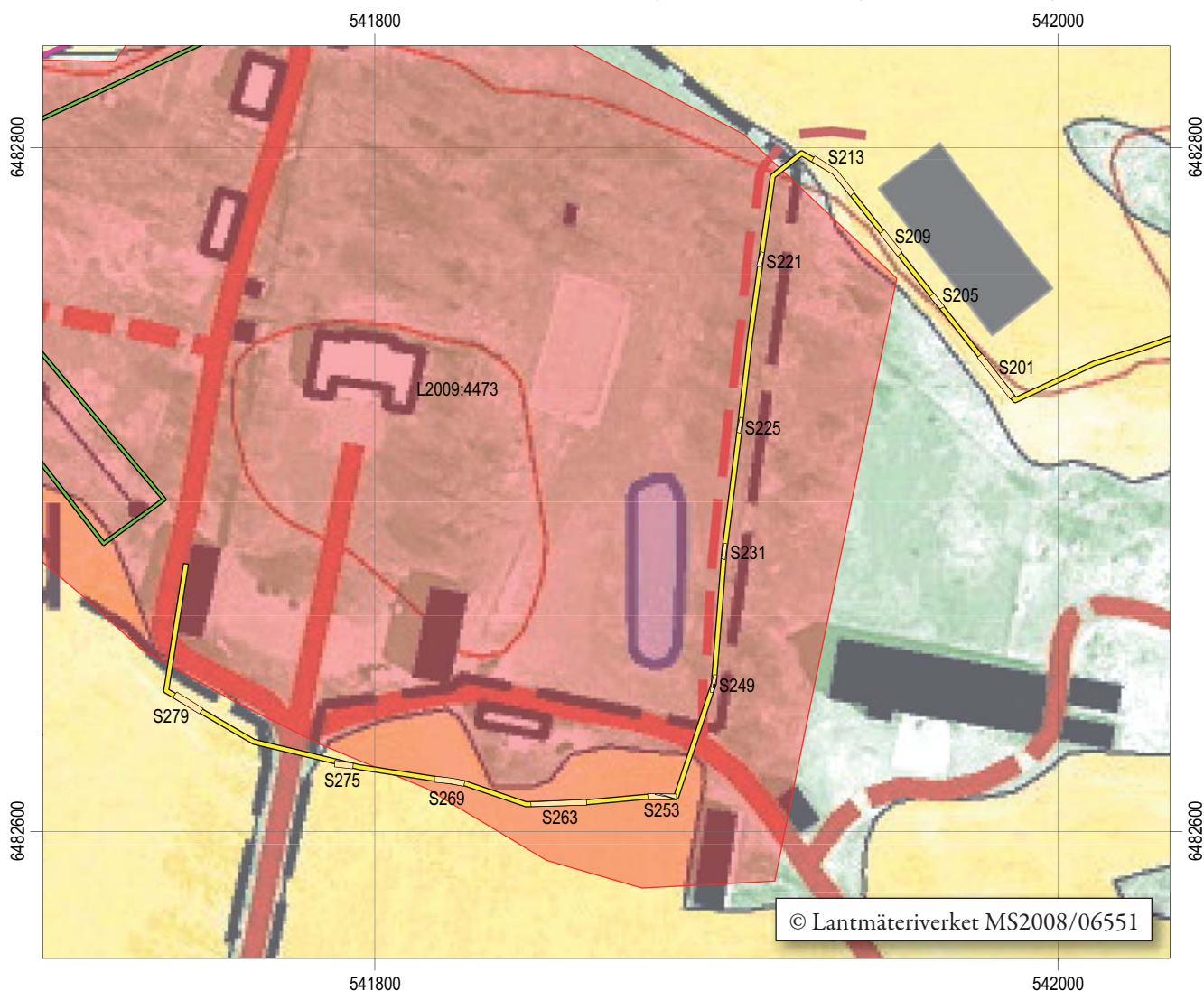
Platsnamnet Idingstad finns belagt i det medeltida källmaterialet från år 1315 (Ortnamnsregistret). Utbredningen av den historiska bytomten i kulturmiljöregistret baserar sig på en geometrisk avmätning från 1708.

I anslutning till den historiska bytomten ligger flera gravfält från järnålder. Gravfälten är tydligt förlagda vid en äldre strandlinje. Om boplatsläget under järnålder och medeltid sammanfaller med den historiska bytomten är okänt men alls icke osannolikt.

Syfte och metod

Syftet med undersökningen var i första hand att tillse att skada på eventuell fornlämning kunde undvikas. Om så ej var möjligt skulle framkomna lämningar undersökas och dokumenteras medelst ett vetenskapligt arbetsätt samt, om det var möjligt, dateras.

För att underlätta exploatörens planering kom schaktningsövervakningen att genomföras i form av sökschaktsgrävning varvid provschakt grävdes i förväg på valda platser längs den planerade kabelsträckningen. Detta för att på så sätt försöka konstatera eller få indikation på eventuell närvaro av fornlämning dold under mark. Markytan banades skiktvis av med maskin ner till förmodad anläggningsnivå. De upptagna schakten dokumenterades genom digital positionsbestämning med RTK-GPS samt gavs en kortfattad beskrivning. Potentiella anläggningar positionsbestämdes och grävdes sedan igenom för hand tills de kunde avfärdas ur arkeologisk synvinkel. Vid sökschaktningen användes, där möjligt, en något bredare skopa än den som sedan skulle komma att nyttjas vid själva kabelnedläggandet. Detta för att minimera risken att vid det kommande schaktningsarbetet råka skada eventuella fornlämningar belägna i direkt anslutning till sökschaktets kanter. Inga föremål tillvaratogs vid undersökningen.

Figur 4. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med den undersökta delen av schaktsträckan samt sökschakten markerade. Skala 1:2000.

Resultat

Den totala sträckan som undersökningen omfattade uppgick till drygt 1000 löpmeter schakt samt stolpar till ca 400 m luftledning. Emellertid kunde vid uppdragets påbörjan konstateras att omkring 400 m av den för schaktningsövervakning utvalda sträckan redan kommit att såväl schaktas upp som återfyllas utan arkeologisk närvaro. Den oövervakade delen utgjordes i princip av den östra halvan där kabelschaktet löpte i åkermarken intill gravfältet L2009:4291 (RAÄ Östra Harg 57:1) och den stensättningsliknande lämningen L2009:4940 (RAÄ Östra Harg 112:1).

I samband med undersökningen grävdes 13 sök-schakt vars sammanräknade längd uppgick till ca 110 m. I schakten påträffades i stort sett ingenting av arkeologiskt intresse, möjligen med undantag av S249 där raseringsmassor i form av bland annat taktegel påträffades. Vid sökschakt S253 påträffades ett ytfynd i form av en tveksam bit möjligt slagen kvarts. Dessutom observerades sparsamma förekomster av flintgodsskärvor av 1800-talstyp i den omkringliggande åkermarken.

Eftersom den östra delen av kabelsträckningen grävdes utan arkeologisk övervakning så gjordes en okulär

besiktning av sträckan. Dessutom gjordes en översiktlig metalldetektoravsökning i höjd med gravfältet och den möjliga stensättningen. Det sammantagna syftet var att utvärdera om det fanns anledning att vidtaga några ytterligare efterundersökningsåtgärder i form av exempelvis provgropar eller rentav frilägga delar av det återfyllda schaktet. Emellertid påträffades inte, vare sig vid okulärbesiktning eller detektoravsökning, några som helst indikationer på att fornlämning skulle ha kommit till skada under schaktningsarbetet. Östergötlands museum gör därför bedömningen att några ytterligare arkeologiska åtgärder i anslutning till det aktuella ärendet inte är motiverade.

Vad gäller rasering av stolpar till den befintliga luftledningen företogs en diskussion med exploatörens manskap på plats. Arbetsledningen konstaterades vara väl förtrogen med problematiken kring rasering och bortforsling av stolpar på kulturhistoriskt känslig mark. Således kommer flertalet stolpar på och vid fornlämning att sågas av i höjd med marknivån för att sedan släpas fram till uppsamlingsplatsen med fyrhjuling.

Schakt	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Undergrund	Övrigt
S201	15,5	1,5	0,30-0,55	Gråbrun lerig silt.	Ställvis grå lera i SO rikligt med moränsten.	Inget av arkeologiskt intresse.
S205	4,9	1,5	0,20-0,25	Brun siltig lera.	Gulgrå lera.	Inget av arkeologiskt intresse. Sjöbotten.
S209	8,2	1,5	0,15-0,25	Brun siltig lera.	Gulgrå lera.	Inget av arkeologiskt intresse. Sjöbotten.
S213	15,5	1,5	0,40-0,55	Brun lerig silt.	Gråbrun lera.	Längs SV schaktkant löper ett schakt för dränering.
S221	4,2	0,8	0,50-0,60	Brun siltig lera.	Brun lera.	Inget av arkeologiskt intresse. Löper i vägkant/bank.
S225	4,4	0,8	0,50-0,60	Brun siltig lera.	Brun lera.	Inget av arkeologiskt intresse. Löper i vägkant/bank.
S231	4,7	0,8	0,50	Raseringsmassor av bl a taktegel och sten.	Ej bottengrävt.	Inget av arkeologiskt intresse. Löper i vägkant/bank.
S253	8,3	1,5	0,60	Brun lerig silt.	Brun siltig lera.	Inget av arkeologiskt intresse. Stendike. Åkermark.
S236	16,0	1,5	0,45-0,50	Brun lerig silt.	Ljusbrun lera.	Inget av arkeologiskt intresse. Åkermark.
S263	8,7	1,5	0,40-0,45	Brun lerig silt.	Ljusbrun lera.	Inget av arkeologiskt intresse. Åkermark.
S269	8,5	1,5	0,40-0,45	Brun lerig silt.	Ljusbrun lera.	Inget av arkeologiskt intresse. Åkermark.
S275	5,3	1,5	0,40	Brun lerig silt.	Ljusbrun lera.	Inget av arkeologiskt intresse. Åkermark.
S279	9,0	1,5	0,50	Brun lerig silt	Gulbrun lera.	Inget av arkeologiskt intresse. Åkermark.

Figur 5. Schaktbeskrivningar.

*Figur 6. Schakt S225.
Foto mot S, Roger Lundgren, ÖM.*

*Figur 7. Schakt S275.
Foto mot SO, Roger Lundgren, ÖM.*

*Figur 8. Schaktet vid L2009:4940.
Foto mot V, Roger Lundgren, ÖM.*

Referenser

SDHK = Svenskt Diplomatariums huvudkartotek över medeltidsbrev. Digital resurs via <https://riksarkivet.se/SDHK>

Fornsök = Kulturmiljöregistret (KMR). Digital resurs via <https://app.raa.se/open/fornsok/>

ArkivSök = Historiska kartor hos Lantmäteriet. Digital resurs via <https://arkivsoek.lantmateriet.se>

Ortnamnsregistret. Digital resurs via <https://www.isof.se/sprak/namn/ortnamn/ortnamnsregistret.html>

Rikets allmänna kartverks arkiv via ArkivSök

Häradsekonomiska kartan 1868-77.

Kartblad J112-55-23 Roxen

Kartblad J112-55-24 Skruckeby

Lantmäteristyrelsens arkiv via ArkivSök

Geometrisk ägoavmätning 1708, D156-18:2, Idingstad nr 1-5, Östra hargs socken, Anders ahlgren

Östergötlands museum utförde under oktober månad år 2020 en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning på fastigheten Idingstad 1:22 i Östra Hargs socken, Linköpings kommun, Östergötland. Undersökningen genomfördes med anledning av att schaktnings- och raseringsarbete skulle komma att utföras inom lämningsområdet för forn- och kulturlämningarna L2009:4773, 4291 & 4949 (RAÄ Östra Harg 88:2, 57:1 resp. 112:1).

Vid undersökningen påträffades inget av arkeologiskt intresse.

ISSN 1403-9273

Rapport 2020:40